

TRƯỜNG ĐẠI HỌC BÁCH KHOA
KHOA CÔNG NGHỆ THÔNG TIN

ĐỀ THI VÀ BÀI LÀM

Tên học phần: Toán ứng dụng CNTT

Mã học phần:

Đề số: **Đ0003**

Hình thức thi: *Tự luận có giám sát*

Thời gian làm bài: 90 phút (*không kể thời gian chép/phát đề*)

Họ tên: Đinh Minh Tuệ Lớp:23T_DT1 MSSV: 102230223

Sinh viên làm bài trực tiếp trên tệp này, lưu tệp với định dạng MSSV_HọTên.pdf và nộp bài thông qua MS Teams.

Câu 1 (2.0 điểm): Viết chương trình (có sử dụng hàm) thực hiện công việc sau, biết rằng n=100:

$$F(1) = F(2) = 1; F(n) = F(n - 1) + F(n - 2), (n > 2).$$

a) (1.0 điểm) Kiểm tra F(n) có phải số nguyên tố hay không?

Trả lời: Dán code bên dưới:

```
● PS C:\NamB\ToanUD\CuoiKi> .\cau1a
F(100) = 3736710778780434371
F(100) khong la so nguyen to
```

Trả lời: Dán kết quả thực thi vào bên dưới:

```
#include <stdio.h>
```

```
#include <math.h>
```

```
unsigned long long F(int n)
```

```
{
```

```
    if (n == 1 || n == 2) return 1;
```

```
    unsigned long long f1 = 1, f2 = 1, fn;
```

```
    for (int i = 3; i <= n; i++)
```

```
{
```

```
    fn = f1 + f2;
```

```
    f1 = f2;
```

```
    f2 = fn;
```

```
}

return f2;
}

int isPrime(unsigned long long x)
{
    if (x < 2) return 0;
    if (x == 2) return 1;
    if (x % 2 == 0) return 0;

    for (unsigned long long i = 3; i * i <= x; i += 2)
        if (x % i == 0)
            return 0;

    return 1;
}

int main()
{
    int n = 100;
    unsigned long long fn = F(n);

    printf("F(%d) = %llu\n", n, fn);

    if (isPrime(fn))
        printf("F(%d) la so nguyen to\n", n);
    else
        printf("F(%d) khong la so nguyen to\n", n);

    return 0;
}
```

}

- b) (1.0 điểm) Trong n số Fibonacci đầu tiên, hãy liệt kê các số nào là số nguyên tố và đếm tổng số đó.

Trả lời: Dán code vào bên dưới:

```
#include <stdio.h>
#include <math.h>

int F(int n) {
    if (n == 1 || n == 2) return 1;
    return F(n - 1) + F(n - 2);
}

int isPrime(int x) {
    if (x < 2) return 0;
    if (x == 2) return 1;
    if (x % 2 == 0) return 0;
    for (int i = 3; i <= sqrt(x); i += 2)
        if (x % i == 0) return 0;
    return 1;
}

int main() {
    int n;
    printf("Nhập n: ");
    scanf("%d", &n);

    int count = 0;
    printf("Các số Fibonacci là số nguyên tố:\n");
```

```

for (int i = 1; i <= n; i++) {
    int fib = F(i);
    if (isPrime(fib)) {
        printf("F(%d) = %d\n", i, fib);
        count++;
    }
}

printf("Tong so: %d\n", count);
return 0;
}

```

Trả lời: Dán kết quả thực thi vào bên dưới:

```

PS C:\NamB\ToanUD\CuoiKi> .\cau1b.exe
Nhập n: 100
Các số Fibonacci là số nguyên tố:
F(3) = 2
F(4) = 3
F(5) = 5
F(7) = 13
F(11) = 89
F(13) = 233
F(17) = 1597
F(23) = 28657
F(29) = 514229

```

Câu 2 (1.5 điểm): Cho ma trận A. Viết chương trình (có sử dụng hàm) thực hiện phân rã ma trận A bằng phương pháp SVD.

Trả lời: Dán code vào bên dưới

```

#include <cstdio>
#include <vector>
#include <cmath>
#include <algorithm>
#include <Eigen/Dense>

```

```

using namespace std;

void print(const char* name, const vector<vector<double>>& M)
{
    printf("%s =\n", name);
    for (auto& r : M) {
        printf("[ ");
        for (double x : r)
            printf("% .6f ", x);
        printf("]\n");
    }
    printf("\n");
}

vector<vector<double>> transpose(const vector<vector<double>>& A)
{
    int m = A.size(), n = A[0].size();
    vector<vector<double>> T(n, vector<double>(m));
    for(int i=0;i<m;i++)
        for(int j=0;j<n;j++)
            T[j][i] = A[i][j];
    return T;
}

vector<vector<double>> multiply(
    const vector<vector<double>>& A,
    const vector<vector<double>>& B)
{
    int m = A.size(), n = B[0].size(), p = B.size();
}

```

```

vector<vector<double>> C(m, vector<double>(n, 0));

for(int i=0;i<m;i++)
    for(int j=0;j<n;j++)
        for(int k=0;k<p;k++)
            C[i][j] += A[i][k]*B[k][j];

    return C;
}

vector<vector<double>> ATA(const vector<vector<double>>& A)
{
    return multiply(transpose(A), A);
}

int main()
{
    int m, n;
    printf("Nhap m n: ");
    scanf("%"od"%"od", &m, &n);

    vector<vector<double>> A(m, vector<double>(n));
    for(int i=0;i<m;i++)
        for(int j=0;j<n;j++)
            scanf("%"lf", &A[i][j]);

    print("A", A);

    vector<vector<double>> AtA = ATA(A);

    Eigen::MatrixXd M(n,n);
    for(int i=0;i<n;i++)

```

```

for(int j=0;j<n;j++)
    M(i,j) = AtA[i][j];

Eigen::SelfAdjointEigenSolver<Eigen::MatrixXd> es(M);

vector<double> sigma(n);
vector<vector<double>> V(n, vector<double>(n));

for(int i=0;i<n;i++)
{
    sigma[i] = sqrt(max(0.0, es.eigenvalues()(n-1-i)));
    for(int j=0;j<n;j++)
        V[j][i] = es.eigenvectors()(j, n-1-i);
}

vector<vector<double>> U(m, vector<double>(n, 0));
for(int i=0;i<n;i++)
    if(sigma[i] > 1e-12)
        for(int r=0;r<m;r++)
            for(int c=0;c<n;c++)
                U[r][i] += A[r][c]*V[c][i]/sigma[i];

vector<vector<double>> S(n, vector<double>(n,0));
for(int i=0;i<n;i++) S[i][i] = sigma[i];

print("U", U);
print("Sigma", S);
print("V^T", transpose(V));

print("U*Sigma*V^T", multiply(multiply(U,S), transpose(V)));

```

```
    return 0;
```

```
}
```

$$A = \begin{bmatrix} 1 & 3 & 6 \\ 1 & 3 & 8 \\ 2 & 6 & 8 \end{bmatrix}, \text{sai số } \varepsilon = 10^{-5}.$$

Trả lời: Dán kết quả thực thi vào bên dưới biết rằng

```
● PS C:\Nam3\ToanUD\CuoiKi> .\phanramatran.exe
```

```
Nhap m n: 3 3
```

```
1 3 6
```

```
1 3 8
```

```
2 6 8
```

```
A =
```

```
[ 1.000000 3.000000 6.000000 ]  
[ 1.000000 3.000000 8.000000 ]  
[ 2.000000 6.000000 8.000000 ]
```

```
U =
```

```
[ 0.456509 0.172321 -0.000000 ]  
[ 0.572480 0.694111 -0.000000 ]  
[ 0.681077 -0.698939 0.000000 ]
```

```
Sigma =
```

```
[ 14.838633 0.000000 0.000000 ]  
[ 0.000000 1.953196 0.000000 ]  
[ 0.000000 0.000000 0.000000 ]
```

```
V^T =
```

```
[ 0.161143 0.483429 0.860424 ]  
[ -0.272090 -0.816270 0.509579 ]  
[ 0.948683 -0.316228 -0.000000 ]
```

```
U*Sigma*V^T =
```

```
[ 1.000000 3.000000 6.000000 ]  
[ 1.000000 3.000000 8.000000 ]  
[ 2.000000 6.000000 8.000000 ]
```

Câu 3 (3.0 điểm): Cho 18 điểm trong không gian Oxy như sau: (1,0), (4,0), (6,2), (5,5), (3,6), (0,3), (2,0), (0,2), (3,3), (4,1), (2,2), (4,4), (2,4), (1,2), (1,5), (3,1), (3,5), (5,3).

a) (0.5 điểm) Mô tả thuật toán xác định bao lồi của tập điểm trên (dạng sơ đồ khói hoặc mã giả).

Trả lời: dán sơ đồ khói hoặc mã giả:

- Sắp xếp các điểm trong P: sắp xếp tăng dần theo x, nếu x bằng y thì sắp xếp theo y

```

if (p1->x == p2->x)
    return (p1->y > p2->y) - (p1->y < p2->y);
return (p1->x > p2->x) - (p1->x < p2->x);

- Khởi tạo danh sách H rỗng để tạo bao lồi dưới
- For mỗi điểm Pi trong P theo thứ tự đã sắp xếp:
- While H có ít nhất 2 điểm và 3 điểm (H[k-2], H[k-1], Pi) không tạo thành rẽ trái: loại
  bỏ điểm H[k-1] khỏi H, thêm Pi vào H

- Lưu vị trí bắt đầu của bao lồi trên là t = số phần tử hiện tại của H + 1
- For mỗi điểm Pi trong P theo thứ tự ngược lại (từ phải sang trái)

- While H có ít nhất t điểm và 3 điểm (H[k-2], H[k-1], Pi) không tạo thành rẽ trái: loại bỏ điểm
  H[k-1] khỏi H và thêm Pi vào H

- Loại bỏ điểm cuối cùng vì trùng với điểm đầu, trả về danh sách H là bao lồi của tập điểm

```

b) (1.0 điểm) Viết chương trình tìm bao lồi, sau đó tính cạnh nhỏ nhất của đa giác lồi tìm được.

Trả lời: Dán code bên dưới:

```

#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
#include <math.h>

typedef struct {
    double x, y;
} Point;

int cmp(const void *a, const void *b) {
    Point *p1 = (Point *)a;
    Point *p2 = (Point *)b;
    if (p1->x == p2->x)
        return (p1->y > p2->y) - (p1->y < p2->y);
    return (p1->x > p2->x) - (p1->x < p2->x);
}

double cross(Point O, Point A, Point B) {

```

```

        return (A.x - O.x)*(B.y - O.y) - (A.y - O.y)*(B.x - O.x);
    }

double dist(Point A, Point B) {
    return sqrt((A.x-B.x)*(A.x-B.x) + (A.y-B.y)*(A.y-B.y));
}

//tim bao loi

int convexHull(Point *P, int n, Point *H) {
    qsort(P, n, sizeof(Point), cmp);
    int k = 0;

    for (int i = 0; i < n; i++) {
        while (k >= 2 && cross(H[k-2], H[k-1], P[i]) <= 0) k--;
        H[k++] = P[i];
    }

    int t = k + 1;
    for (int i = n-2; i >= 0; i--) {
        while (k >= t && cross(H[k-2], H[k-1], P[i]) <= 0) k--;
        H[k++] = P[i];
    }

    return k-1;
}

int main() {

    Point P[] = {
        {1,0},{4,0},{6,2},{5,5},{3,6},{0,3},
        {2,0},{0,2},{3,3},{4,1},{2,2},{4,4},
    }
}

```

```
{2,4},{1,2},{1,5},{3,1},{3,5},{5,3}  
};
```

```
int n = 18;
```

```
Point H[50];
```

```
int m = convexHull(P, n, H);
```

```
printf("Cac dinh bao loi:\n");
```

```
for (int i = 0; i < m; i++)
```

```
printf("(%.0f, %.0f)\n", H[i].x, H[i].y);
```

```
double minEdge = 1e9;
```

```
for (int i = 0; i < m; i++) {
```

```
    double d = dist(H[i], H[(i+1)%m]);
```

```
    if (d < minEdge) minEdge = d;
```

```
}
```

```
printf("\nCanh nho nhat cua bao loi = %.4f\n", minEdge);
```

```
return 0;
```

```
}
```

Trả lời: Dán kết quả thực thi vào bên dưới:

```
Cac dinh bao loi:
```

```
(0, 2)  
(1, 0)  
(4, 0)  
(6, 2)  
(5, 5)  
(3, 6)  
(1, 5)  
(0, 3)
```

```
Canh nho nhat cua bao loi = 1.0000
```

- c) (1.5 điểm) Xác định diện tích của đa giác bao lồi vừa tìm được. Xác định số lượng các điểm nằm bên trong bao lồi và liệt kê chúng.

Trả lời: Dán code bên dưới:

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
#include <math.h>

typedef struct {
    double x, y;
} Point;

int cmp(const void *a, const void *b) {
    Point *p1 = (Point *)a;
    Point *p2 = (Point *)b;
    if (p1->x == p2->x)
        return (p1->y > p2->y) - (p1->y < p2->y);
    return (p1->x > p2->x) - (p1->x < p2->x);
}

double cross(Point O, Point A, Point B) {
    return (A.x - O.x)*(B.y - O.y) - (A.y - O.y)*(B.x - O.x);
}

double dist(Point A, Point B) {
    return sqrt((A.x-B.x)*(A.x-B.x) + (A.y-B.y)*(A.y-B.y));
}

double polygonArea(Point *H, int m) {
    double area = 0;
    for (int i = 0; i < m; i++) {
        int j = (i+1)%m;
        area += H[i].x*H[j].y - H[j].x*H[i].y;
```

```

    }

    return fabs(area)/2;
}

int isInsideConvex(Point *H, int m, Point P) {
    for (int i = 0; i < m; i++) {
        Point A = H[i];
        Point B = H[(i+1)%m];
        if (cross(A, B, P) <= 0) return 0;
    }
    return 1;
}

int main() {

    Point P[] = {
        {1,0},{4,0},{6,2},{5,5},{3,6},{0,3},
        {2,0},{0,2},{3,3},{4,1},{2,2},{4,4},
        {2,4},{1,2},{1,5},{3,1},{3,5},{5,3}
    };

    int n = 18;
    Point H[50];

    double area = polygonArea(H, m);
    printf("\nDien tich bao loi = %.4f\n", area);

    int count = 0;
    printf("\nCac diem nam ben trong bao loi:\n");
}

```

```

for (int i = 0; i < n; i++) {
    if (isInsideConvex(H, m, P[i])) {
        printf("(%.0f, %.0f)\n", P[i].x, P[i].y);
        count++;
    }
}

printf("\nSo diem nam ben trong bao loi = %d\n", count);

return 0;
}

```

 # Trả lời: Dán kết quả thực thi vào bên dưới:

```

Cac diem nam ben trong bao loi:
(1, 2)
(2, 2)
(2, 4)
(3, 1)
(3, 3)
(3, 5)
(4, 1)
(4, 4)
(5, 3)

```

```

So diem nam ben trong bao loi = 9

```

Câu 4 (2.0 điểm): Cho hàm số $f(x, y) = (x^2 + y - 11)^2 + (x + y^2 - 7)^2$

- a) (0.5 điểm) Trình bày thuật toán tối ưu hàm số đã cho sử dụng phương pháp *gradient descent* với *momentum*, biết rằng tham số học (learning rate) γ , hệ số động lượng là α .

 # Trả lời: dán sơ đồ khối hoặc mã giả:

Lắp Gradient Descent với Momentum

For i = 1 đến N do

Tính gradient:

$gx \leftarrow \partial f / \partial x$ tại (x, y)

$gy \leftarrow \partial f / \partial y$ tại (x, y)

Cập nhật động lượng:

$$vx \leftarrow \alpha * vx + \gamma * gx$$

$$vy \leftarrow \alpha * vy + \gamma * gy$$

Cập nhật nghiệm mới:

$$x_{\text{new}} \leftarrow x - vx$$

$$y_{\text{new}} \leftarrow y - vy$$

Nếu $|x_{\text{new}} - x| < \varepsilon$ và $|y_{\text{new}} - y| < \varepsilon$ thì

Dùng thuật toán

Gán:

$$x \leftarrow x_{\text{new}}$$

$$y \leftarrow y_{\text{new}}$$

Kết thúc For

Trả về (x, y) là điểm cực tiểu gần đúng

Giá trị nhỏ nhất $f(x, y)$

- b) (1.5 điểm) Viết chương trình (có dùng hàm) tính giá trị bé nhất của $f(x, y)$ sử dụng phương pháp gradient descent với momentum với số bước lặp N và sai số ε .

Trả lời: Dán code vào bên dưới:

```
#include <stdio.h>
```

```
#include <math.h>
```

```
//ham fx
```

```

double f(double x, double y)
{
    return pow(x*x + y - 11, 2)
        + pow(x + y*y - 7, 2);
}

void grad(double x, double y, double *gx, double *gy)
{
    *gx = 4*x*(x*x + y - 11) + 2*(x + y*y - 7);
    *gy = 2*(x*x + y - 11) + 4*y*(x + y*y - 7);
}

void gradientDescentMomentum(
    double x0, double y0,
    double alpha, double gamma,
    int N, double eps)
{
    double x = x0, y = y0;
    double vx = 0.0, vy = 0.0; // momentum
    double gx, gy;

    for(int i = 1; i <= N; i++)
    {
        grad(x, y, &gx, &gy);

        vx = gamma * vx + alpha * gx;
        vy = gamma * vy + alpha * gy;

        double x_new = x - vx;
        double y_new = y - vy;
    }
}

```

```

if (fabs(x_new - x) < eps && fabs(y_new - y) < eps)
    break;

x = x_new;
y = y_new;

if (i % 100 == 0)
    printf("Lap %d: x = %.6f, y = %.6f, f = %.6f\n",
        i, x, y, f(x,y));
}

printf("\nKet qua\n");
printf("x = %.8f\n", x);
printf("y = %.8f\n", y);
printf("f(x,y) = %.10f\n", f(x,y));
}

int main()
{
    double x0 = 0.0;
    double y0 = 0.0;

    double alpha = 0.001; // learning rate
    double gamma = 0.9; // momentum
    int N = 2000;
    double eps = 1e-6;

    printf("Diem khoi tao: (%.2f, %.2f)\n", x0, y0);
    printf("Alpha = %.4f, Gamma = %.2f\n", alpha, gamma);
}

```

```

printf("So buoc lap N = %d, Sai so eps = %.1e\n\n", N, eps);

gradientDescentMomentum(x0, y0, alpha, gamma, N, eps);

return 0;
}

```

Trả lời: Dán kết quả thực thi với điểm khởi $x=0, y=0$, tham số học học (*learning rate*) $\gamma=0.001$, hệ số động lượng (*momentum coefficient*) là $\alpha=0.1$, số bước lặp $N \geq 1000$ và sai số $\varepsilon=10^{-6}$:

```

Diem khoi tao: (0.00, 0.00)
Alpha = 0.0010, Gamma = 0.90
So buoc lap N = 2000, Sai so eps = 1.0e-06

Lap 100: x = 2.985422, y = 2.022741, f = 0.010076
Lap 200: x = 3.000048, y = 1.999874, f = 0.000000

Ket qua
x = 3.00001046
y = 1.99998776
f(x,y) = 0.0000000040

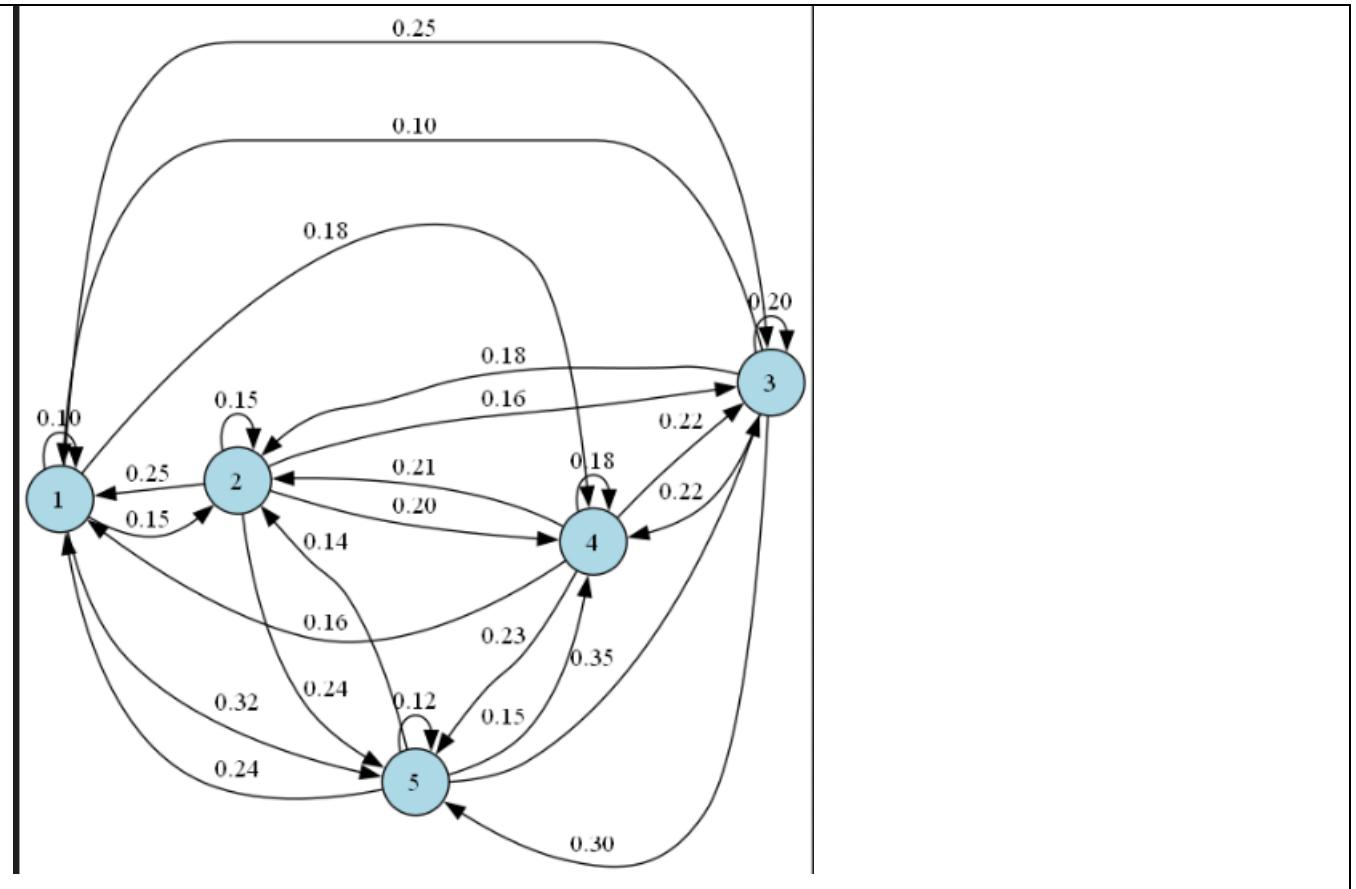
```

Câu 5 (1.5 điểm): Một hệ thống có chế độ làm việc ở mỗi giai đoạn vận hành chỉ với các trạng thái từ 1 đến 5. Chế độ làm việc của hệ thống này được mô tả bằng ma trận chuyển như sau:

$$P = \begin{bmatrix} 0.10 & 0.15 & 0.25 & 0.18 & 0.32 \\ 0.25 & 0.15 & 0.16 & 0.20 & 0.24 \\ 0.10 & 0.18 & 0.20 & 0.22 & 0.30 \\ 0.16 & 0.21 & 0.22 & 0.18 & 0.23 \\ 0.24 & 0.14 & 0.35 & 0.15 & 0.12 \end{bmatrix}$$

a) (0.5 điểm) Vẽ đồ thị biểu diễn chuỗi Markov tương ứng đã cho

Trả lời: Dán kết quả vào bên dưới

b) (1.0 điểm) Giả sử rằng hệ thống bắt đầu học ở trạng thái 2. Tính xác suất hệ thống làm việc ở trạng thái 4 sau 3 bước thời gian vận hành, và trạng thái 2 sau 5 bước thời gian vận hành

Trả lời: Dán kết quả tính toán vào bên dưới:

Mã trận chuyển P:

0.10	0.15	0.25	0.18	0.32
0.25	0.15	0.16	0.20	0.24
0.10	0.18	0.20	0.22	0.30
0.16	0.21	0.22	0.18	0.23
0.24	0.14	0.35	0.15	0.12

Danh sách mui tên cần vẽ (từ ma trận P):

Tu 1: 1->1: 0.10, 1->2: 0.15, 1->3: 0.25, 1->4: 0.18, 1->5: 0.32

Tu 2: 2->1: 0.25, 2->2: 0.15, 2->3: 0.16, 2->4: 0.20, 2->5: 0.24

Tu 3: 3->1: 0.10, 3->2: 0.18, 3->3: 0.20, 3->4: 0.22, 3->5: 0.30

Tu 4: 4->1: 0.16, 4->2: 0.21, 4->3: 0.22, 4->4: 0.18, 4->5: 0.23

Tu 5: 5->1: 0.24, 5->2: 0.14, 5->3: 0.35, 5->4: 0.15, 5->5: 0.12

Tổng cộng 25 cung (bao gồm 5 vòng lặp)

Xác suất ở trạng thái 4 sau 3 bước (bắt đầu từ trạng thái 2): 0.185984

Xác suất ở trạng thái 2 sau 5 bước (bắt đầu từ trạng thái 2): 0.166010

